

FARZAND TARBIYASIDA OTA-ONANING ROLI

Feruz Turakulova Aminovna

Qo`qon davlat pedagogika instituti katta o`qituvchisi

Muborak Chorshanbiyeva

Qo`qon davlat pedagogika instituti 202gurux talabasi

Xurshidaxon Jo`rayeva

Qo`qon davlat pedagogika instituti 403-gurux (sirtqi bo`lim) talabasi

Annotatsiya: *mazkur maqolada farzand tarbiyasi, ota-onaning farzand tarbiyasidagi roli va vazifalari, farzandning ota-ona oldidagi burchi hamda bolani oiladagi òrni, bola tarbiyasi orqali davlatning rivojlanishi hamda yoshlarni oila orqali jamiyatga kira olishi haqida sòz boradi.*

Kalit sòzlar: *ota-ona, davlat, jamiyat, rivojlanish, oila, farzand tarbiyasi, mutafakkirlarning fikrlari, burch, solih farzand*

Farzand-bu insonga berilgan eng oliy ne'matdir. Ammo hozirgi vaqtdagi eng katta global muammolardan biri farzand tarbiyasidir. Ota-bobolarimiz aytganlaridek farzand tarbiyasi bu uluĝlar yòlidir. Qadimdan solih insonlar farzand tarbiyasiga katta e'tibor qaratishgan. Chunki,davlatning taraqqiyoti, yoki zavolga yuz tutishi yoshlarning tarbiyasiga boĝliq. Ikki olam sarvari Payĝambarimiz (a.s) yosh avlodga ta'lim tarbiya berishda ham butun ummatga namuna bòldilar.

Farzandni tògri tarbiya etmoq kelajakda jamiyatga foydasi tegadigan inson bòlib voyaga yetmoqni kafolatlaydi. Oilada ota-ona tomonidan berilayotgan tarbiya bolaning kelajakda kim bòlib voyaga yetishida muhim òrin tutadi. Bola dastlab oilada jamiyatning qiyofasini quradi, ota-ona qanday tarbiya bersa bola òsha tarbiyani olib, òsha muhitda voyaga yetadi. Avvalambor, oilada ota-onalar va bolalar bir- birlariga mehribon bòlishlari kerak. Kòpgina mutafakkirlarimiz farzand tarbiyasi haqida bir qancha fikrlarini bayon etgan. Jumladan, Abdurauf Fitrat "Rahbari najot" asarida shunday yozgan edi: "Suv qaysi rangdagi idishda bòlsa, òsha rangda tovlangani kabi bolalar ham shunday muhitda bòlsalar, òsha muhitning har qanday odat va axloqini qabul qiladilar. Yuqoridagi fikrlardan bir qancha xulosalar chiqarsak bòladi. Bolani tarbiya qilishda ota-onalar dunyoviy ta'lim bilan birgalikda diniy ta'limni ham òrgatishga harakat qilishlari lozim. Ota-onalar farzandlariga vaqtdan unumli foydalanishni va oilaga, vatanga muhabbat bilan ajdodlarga sadoqat ruhida tarbiyalashlari kerak. Alisher Navoiy aytganidek "bolaning voyaga yetishida, kamol topishida tarbiyaning kuch va qudratiga alohida etibor beradi. Tarbiya natijasida bolaning foydali va yetuk inson bolib yetishishiga ishonadi. Yosh bolani juda kichik yoshidan tarbiyalash lozim.

Tarbiya insonga òzida yaxshi odat va fazilatlar hosil qilishga yordam beradi. U odam shaxsi kishilar bilan munosabatda, ayniqsa kishilarning bir-birlariga bòlgan ruhiy ma'naviy ta'sirlari natijasida tarkib topadi deb voyaga yetkazishda asosiy omillardan biri tarbiya ekanligini uqtiradi. "Ota-ona òz farzandi uchun bamisoli bemorlarga nisbatan, mohir tabibdir, yoki òz boğiga e'tiborli, tajribali boğbondek bòlishlari kerak. Zero, farzand har bir ulğayish bosqichida har xil xususiyatlarga ega bòlib boradi. Payğambarimiz (a.s) vasalamning "Har bir ota-ona òz farzandlariga odobu-axloqdan boshqa narsa bera olmaydi," "Farzandlaringa odob beringlar va odobini chiroyli qilinglar"- deb aytgan hadislariga amal qilish har bir otaning muqaddas vazifasi va burchidir. Ota-onaning farzand oldidagi burchlari bòlganidek, farzandning ham ota-ona oldida òz burchlari bordir. Dinimiz ota-ona qanday bòlishidan qa'tiy nazar ularni hurmat e'htirom qilishga buyuradi. Dunyoda islom dinichalik ota-onaning hurmatini yuqori qòygan ta'limot yòqdir. Alloh taolo ota-onaga zinhor ozor bermaslik va ularning sòzlari -yu fe'llarini hech bir malol olmaslikka buyurib, quydagicha xitob qiladi: "Rabbingiz ,uning òzigagina ibodat qilishingizni hamda ota-onaga yaxshilik qilishni amr etdi. Agar ularning biri yoki har ikkisi huzuringda keksalik yoshiga yetsalar ularga "uf"dema va ularni jerkima! Ularga doimo yoqimli sòzlarni ayt! deya dinimizda ham keltirib òtilgan. "Parvardigorning roziligi ota-onaning roziliklariga boğliq. Uning ğazabi ham ota-onaning norozilgiga qarab bòladi". Demak, har qanday farzand òz ota-onasining xizmatini ado qilish bilan jannatni, ularga ozor berish bilan dòzaxni qòlga kiritishi mumkin.

Xulosa qilish joizki, farzand tarbiyasida ota-onaning roli alohida ahamiyatga ega bòlib, bolani yoshligidanoq tòğri tarbiyalash, ilm-fanga yònaltirish, qiziqishlariga e'tibor berish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Alisher Navoiy "Mukammal asarlar tòplami".
2. M. Imomova Oilada bolalarning ma'naviy axloqiy tarbiyasi
3. V.M. Karimov "Oilaviy hayot psixologiyasi"